

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle työaikalain ja eräiden muiden lakien muuttamiseksi

Johdanto

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta työaikalain ja eräiden muiden lakien muuttamiseksi.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työaikalakia, vuosilomalakia, työntekijöiden lähettämisestä annettua lakia, merityöaikalakia, merimiesten vuosilomalakia, työajasta kotimaan liikenteen aluksissa annettua lakia ja sakon täytäntöönpanosta annettua lakia. Esityksen tavoitteena on tehostaa laissa säädettyjen työaika- ja vuosilomakirjanpitoon sekä työvuoroluetteloon liittyvien työnantajavelvoitteiden noudattamista. Ehdotuksilla edistetään myös yritysten tasavertaista kilpailua. Näiden velvoitteiden tehostamiseksi esitetään työsuojeluviranomaisen valvontakeinoja lisättäväksi mahdollisuudella määrätä laiminlyöntimaksu velvoitteiden laiminlyömisestä tukemaan työntekijöiden työehtojen tehokkaampaa valvontaa.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2027.

Tausta

Harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan strategian ja toimenpideohjelman täytäntöönpanon puitteissa työ- ja elinkeinoministeriö sekä sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö ovat selvittäneet mahdollisuutta ottaa käyttöön laiminlyöntimaksu selkeissä työlaainsäädännön rikkomistilanteissa. Ministerivaliokunta linjasi 16 huhtikuuta 2026 esivalmistelun aloittamisesta mahdollisuudesta vahvistaa työaika- ja vuosiloma-asiakirjojen laiminlyöntiin liittyvää seuraamusjärjestelmää.

Tavoitteet

Tavoitteena on tehostaa laissa säädettyjen työnantajan hallinnollisten velvoitteiden noudattamista työaika- ja vuosilomakirjanpidon tekemisestä ja työvuoroluettelon laatimisesta sekä antamisesta työntekijälle tiedoksi. Näiden velvoitteiden noudattamisen tehostamiseksi ja laiminlyöntien vähentämiseksi esitetään työsuojeluviranomaisen valvontakeinoja lisättäväksi mahdollisuudella määrätä laiminlyöntimaksu velvoitteiden rikkomisesta

tukemaan vaikuttavampaa valvontaa ja työntekijöiden työehtojen toteuttamista. Hallinnollisen seuraamusjärjestelmän tarkoituksena on yhtäältä pyrkiä ennaltaehkäisemään lainvastainen toiminta ja toisaalta estämään säännösten vastaisen toiminnan toistuminen tai jatkaminen. Lisäksi ehdotuksilla edistetään yritysten tasavertaista kilpailua.

Rikosprosessi olisi edelleen käytettävissä erityisesti tilanteissa, joissa poliisi tutkii vakavampia tekoja osan työvoiman hyväksikäyttöä. Siten tavoitteena on säilyttää rikosprossin mahdollisuus ja samalla huolehtia sääntelyssä maksuvelvollisen oikeusturvasta siten, että samasta teosta ei voisi tulla sekä hallinnollista että rikosoikeudellista seuraamusta.

Vastausohjeet vastaanottajille

Kuka tahansa voi antaa lausunnon. Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta. Ohjeet palveluun rekisteröitymiseksi ja palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelun sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet (käyttäjätuki: lausuntopalvelu.om(at)gov.fi). Ministeriöiden tulee lisäksi tallentaa lausuntopalvelussa antamansa lausunto VAHVA-asianhallintajärjestelmään asialle .

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.tem@gov.fi tai postitse osoitteeseen Työ- ja elinkeinoministeriö, PL 32, 00023 VALTIONEUVOSTO. Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/16669/2026. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla. Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasyistä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.

Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa.

Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään toimittamaan **viimeistään 21.8.2026**.

Valmistelijat

Lisätietoja asiasta antavat

neuvotteleva virkamies Päivi Kantanen
hallitusneuvos Nico Steiner

Valmistelijoiden sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@gov.fi

Liitteet:

[HE-luonnos_Lausuntokierrokselle.pdf](#)

[Propositionens huvudsakliga innehåll och paragrafer.pdf](#)

Jakelu:

Akava ry
Autoliikenteen työnantajaliitto ry
Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
Eläketurvakeskus
Euroopan kriminaalipoliitiikan instituutti (HEUNI)
Harmaan talouden selvitysyksikkö
Helsingin hovioikeus
Helsingin kärjäoikeus
Helsingin poliisilaitos
journalistiliitto
Kansaneläkelaitos
Kirkon työmarkkinalaitos
Korkein oikeus
Kunta- ja hyvinvointialuetyöntajat KT
Kuntaliitto
liikenne- ja viestintäministeriö
Lupa- ja valvontavirasto / työsuojeluviranomainen
Maahanmuuttovirasto
Maahanmuuttovirasto - Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä
Oikeuskanslerinvirasto
Oikeusministeriö
Oikeusreksiterikeskus
Palvelualojen ammattiliitto PAM
Palvelualojen työnantajat PALTA
Rakanneusteollisuus RT
Rakennusliitto ry
sisäministeriö
sosiaali- ja terveysministeriö
STTK ry
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Suomen Konepäällystöliitto ry
Suomen Laivanpäällystöliitto
Suomen Matkustajalaivayhdistys ry

Suomen Merimies-Unioni ry.
Suomen Varustamot ry
Suomen Yrittäjät ry
Taksiliitto
Tasa-arvovaltuutettu
Tilastokeskus
Traficom
Tuomioistuinvirasto
Työterveyslaitos
Työtuomioistuin
Vakuutusosasto
Valtakunnansyyttäjän toimisto
Varsinais-Suomen kärjäoikeus
Verohallinto
VM / Valtion työmarkkinalaitos
Yhdenvertaisuusvaltuutettu
Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet (AMS)
Ålands landskapsregering

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot

Huomiot ehdotetuista laiminlyöntimaksuista ja niiden määristä

Huomiot laiminlyöntimaksun määräämisen arvioinnissa huomioon otettavista seikoista

Huomiot perusteista, jolloin laiminlyöntimaksua ei tule määrätä

Kaksoisrangaistavuuden kiellon huomioiminen ehdotuksissa

Huomiot merenkulkijoita koskeviin lakeihin (vastaavat ehdotukset kuin työaikalaisissa ja vuosilomalaissa)

Huomiot vaikutusarvioinneista

Muut mahdolliset huomiot

Steiner Nico
Työ- ja elinkeinoministeriö

Kantanen Päivi
Työ- ja elinkeinoministeriö